

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถือว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าของประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงสุด เท่าที่จะทำได้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง หรือในด้านสังคม และวัฒนธรรมเพราะการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เนื่องจากเป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคคล และประชาชนทั่วไป อันมีพื้นที่เป้าหมายกว้างขวางและกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่าง ทั้งในด้านพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมความเชื่อ อายุ อาชีพ ฯลฯ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2530) โดยยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อที่จะให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ไปตลอดชีวิตได้ก็ต้องจัดการศึกษาให้ดำเนินต่อเนื่องกันไป (สุรกุล เชนอมรม, 2533) โดยมีหลักการและวิธีการจัด 3 ประเภท คือ การให้ความรู้พื้นฐาน การให้บริการข่าวสารข้อมูลและการให้ความรู้ทางด้านทักษะวิชาชีพ

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในแต่ละจังหวัดนั้น จะมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ ทาหน้าที่ทั้งในการวางแผน ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในระดับจังหวัด เพื่อที่จะจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้เข้าถึงประชาชนในชนบทให้มากที่สุด ซึ่งในการจัดกิจกรรมนั้นส่วนหนึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จะเป็นผู้ดำเนินการเอง และอีกส่วนหนึ่งจะทาหน้าที่ประสานงานร่วมมือกับองค์กร

ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในอันที่จะขยายบริการการศึกษาออกโรงเรียนให้กว้างขวาง และครอบคลุมทุกพื้นที่ในชนบท (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529)

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วยจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประกอบด้วยหน่วยการปกครอง 41 อำเภอ 9 กิ่งอำเภอ 395 ตำบล 2,508 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,577,367 คน มีอาณาเขตตามแนวพรมแดนชายแดน ประมาณ 474 กิโลเมตร ติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซียด้านรัฐกลันตัน เปรัก เคดาห์ และ ปลิส (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้, ม.ป.ป.) สภาความมั่นคงแห่งชาติได้ พิจารณาเห็นว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาที่สมควรจะได้รับการพิจารณาแก้ไข และกำหนด นโยบายของรัฐที่เหมาะสมร่วมกัน (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, 2530) กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายส่วนหนึ่งและได้บรรจุในสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ในนโยบายข้อที่ 1 ที่จะส่งเสริมการรู้หนังสือให้ประชาชนนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานสามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้อย่างทั่วถึง และมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามความจำเป็นและนโยบายข้อที่ 3 ที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีสภาพปัญหาเฉพาะ เช่น ชนกลุ่มน้อยและประชาชนในพื้นที่ เป้าหมายตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อยกระดับการศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529) นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่เป้าหมายเฉพาะ โดยมีหลักการและเหตุผลในการจัดพื้นที่เป้าหมายในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนบางประเภท มีลักษณะเฉพาะที่จำเป็นจะต้องให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งในด้านศาสนา วัฒนธรรม ภาษา สภาพความเป็นอยู่ ซึ่งพื้นที่เหล่านี้ ส่วนใหญ่จะมีนโยบายของรัฐกำกับอยู่เป็นการเฉพาะ และประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวก็จำเป็นที่ควรจะได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง ในส่วนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการ เป็นการเฉพาะไว้ ดังนี้

1. พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สงขลา ยะลา สตูล นราธิวาส และปัตตานี
2. พื้นที่ในเขตภูเขาทั้งภาคเหนือและภาคกลาง
3. พื้นที่โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.)

4. พื้นที่ชายแดน
5. พื้นที่ชุมชนแออัด
6. พื้นที่ชุมชนเมือง

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่เฉพาะดังกล่าว นอกเหนือจากการจัดการศึกษาโดยกลไกของกรมการศึกษานอกโรงเรียนแล้ว ยังเน้นการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ร่วมจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้วย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดแนวทางสำหรับการดำเนินงาน กล่าวคือ

ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะจัดการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพและการได้รับการบริการจากรัฐ...

ในพื้นที่ชายแดน เน้นหนักการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้ได้โอกาสทางการศึกษา ปลุกฝังความรู้สึกการมีส่วนร่วม ความสามัคคี และความผูกพันกับท้องถิ่น ตลอดจนความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2536)

เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว มีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลาม ประมาณร้อยละ 52 ของพื้นที่ มีสภาพ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิหลังทางประวัติศาสตร์แตกต่างจากส่วนอื่นของประเทศ ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามนิยมพูดและใช้ภาษามลายูในชีวิตประจำวัน ระดับการศึกษาของประชาชนค่อนข้างต่ำมีปัญหาเรื่องร้องหลายเรื่อง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาด้านสังคมจิตวิทยา ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น จากการศึกษาผลการดำเนินงานของรัฐบาลในอดีต พบว่าในช่วง พ.ศ. 2483 รัฐบาลได้ประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 9 เพื่อให้คนไทยได้รู้ภาษาไทย รู้หนังสือไทย เคารพยกย่องภาษาไทย และใน พ.ศ. 2485 ได้เน้นเป็นพิเศษให้ผู้ที่พูดภาษาไทยไม่ได้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้พูดภาษาไทยให้ได้ดี โดยให้ถือว่าวิชาอื่น ๆ ที่กองการศึกษาผู้ใหญ่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจัดอยู่เป็น เรื่องรอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2527) แต่การดำเนินงานดังกล่าวก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากในปี พ.ศ. 2488 ประเทศไทยต้องประสบกับภาวะสงคราม จึงได้ประกาศยกเลิกรัฐนิยมฉบับที่ 9 การดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยระยะต่อมา ก็ดำเนินมาเรื่อย ๆ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญ หรือเน้นเป็นพิเศษมากนัก จนถึงช่วงแผนพัฒนาการ

ศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้เน้นการจัดบริการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยแก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีข้อมูลว่า ได้จัดบริการการศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาไทยแก่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ จำนวน 687,239 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.) ซึ่งจำแนกเป็นผู้รับบริการในโครงการสอนพูดภาษาไทยทางวิทยุ จำนวน 649,741 คน โครงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีจชั้นพื้นฐาน จำนวน 22,148 คน และโครงการณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือแห่งชาติ จำนวน 15,350 คน นอกจากนี้ก็ได้จัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านอีก จำนวน 1,424 แห่ง เพื่อเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ไปยังหมู่บ้านให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

จากการวิจัยของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อ พ.ศ.2530 พบว่า ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.4 ยังนิยมใช้ภาษาพื้นเมืองมลายูกับคนในครอบครัว และร้อยละ 46.4 นิยมใช้ภาษาพื้นเมืองมลายูกับบุคคลภายนอก และแม้ว่าร้อยละ 82.1 เคยศึกษาภาษาไทยมาก่อนโดยศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรือปอเนาะ พบว่าร้อยละ 50.6 ใช้เวลาศึกษาภาษาไทย 2 - 4 ปี ร้อยละ 38 ศึกษามากกว่า 4 ปี แต่พบว่าผู้ที่เคยศึกษาภาษาไทยมาก่อนนี้มีความสามารถในการอ่าน เขียนภาษาไทยระดับการอ่านออกเขียนได้เพียงร้อยละ 47 และ 49 ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุแห่งการที่มีความรู้ภาษาไทยถดถอยเหลือแค่ระดับอ่านออกเขียนได้ (เทียบเท่ากับชั้น ป.2) นั้น เป็นเพราะการที่ไม่มีโอกาสเรียนต่อ หรือเรียนแล้ว แต่ไม่นิยมหรือถนัดในการใช้ภาษาไทยนั่นเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.) จึงพอประมวลได้ว่า ความพยายามของรัฐ ในการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินไปได้ผลเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่ง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.) แต่ยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงและยังไม่มีติดตามประเมินผล จึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการพัฒนายุทธศาสตร์และยุทธวิธีดำเนินการรณรงค์เรื่องนี้ ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และทั่วถึงยิ่งขึ้น รวมทั้งดำเนินงานให้ต่อเนื่องไป เพื่อความมั่นคงความเป็นเอกภาพ และความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติสืบไป โดยในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) รัฐบาลจึงมีนโยบายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในการส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น และในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ดำเนินการที่จะทำ

โครงการส่งเสริมการอ่านและเขียน ได้แก่ผู้ไม่รู้หนังสือซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้แก่ ชาวไทยภูเขา ชาวไทยใหม่ คนพิการ ประชาชนบริเวณชายแดน ในภาคใต้โดยเฉพาะชาวไทยใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2534)

จากความสำเร็จยิ่งของการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคและผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อจะได้นำความคิดเห็นจากการวิจัยไปใช้เป็นข้อเท็จจริงในการปรับปรุงโครงการให้มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการจัดโครงการด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาค และผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในด้านการดำเนินงานด้านการประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคและผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาค และผู้นำท้องถิ่น ต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เฉพาะจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ส่วนอีก 2 จังหวัดคือ จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา ซึ่งมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเพียงบางส่วนของพื้นที่ และส่วนใหญ่จะใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่แล้วผู้วิจัยไม่นำมาศึกษา
2. ประชาชนที่ใช้ในการศึกษาเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาคและผู้นำท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ

2.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาค ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทยที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส การที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะ 2 กระทรวงนี้ เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการจัดโครงการนี้โดยตรง และมีแผนงาน โครงการ นโยบายเกี่ยวกับการจัด โครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ผู้เข้าท้องถิ่น ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) เป็นสภาพภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในส่วนภูมิภาค และผู้นำท้องถิ่น ได้แก่

- 1) ประเภทบุคลากร แบ่งเป็น
 - เจ้าหน้าที่ภาครัฐ
 - ผู้นำท้องถิ่น
- 2) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น
 - 1 - 3 ปี
 - มากกว่า 3 ปี

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) เป็นความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและผู้นำท้องถิ่นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามขั้นตอนการจัดโครงการในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการดำเนินงาน
- 2) ด้านการประเมินผล
- 3) ด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทย หมายถึง โครงการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือและภาษาไทยให้กับประชาชนที่อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่จะทำให้ประชาชนได้มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ในทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับทางราชการ และใช้ในชีวิตประจำวัน

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดยะลา ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นจังหวัดที่ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและนำมาเป็นขอบเขตในการวิจัย เนื่องจากมีประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เจ้าหน้าที่ภาครัฐ หมายถึง เจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ที่ปฏิบัติงานในจังหวัดยะลา ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ดังนี้

1. ระดับภาค ได้แก่ ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศึกษาธิการเขต
2. ระดับจังหวัด ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ปลัดจังหวัด
3. ระดับอำเภอ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ

ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ความคิดเห็นต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง ท่าที่และความรู้สึกของบุคคลที่จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยรวม 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการดำเนินงาน หมายถึง วัตถุประสงค์การเรียนรู้ หลักสูตรและคู่มือในการจัดโครงการ เนื้อหาในการจัดโครงการ การส่งเสริมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนและวิทยากร และวิธีการประชาสัมพันธ์
2. ด้านการประเมิผล หมายถึง การประเมินผลโครงการ การติดตามผลโครงการ การรายงานผลโครงการ การทบทวนและปรับปรุงโครงการ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดโครงการ
3. ด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง หมายถึง วัตถุประสงค์การจัด และเนื้อหา วิธีการจัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการจัดโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทย ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล และด้านการจัดกิจกรรมต่อเนื่องว่าในด้านใดมีความคิดเห็นที่เป็นประเด็นที่น่าจะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมการศึกษานอกโรงเรียนพิจารณา เพื่อพัฒนาโครงการให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของประชาชน
2. ผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะ และเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผน และจัดกระบวนการ หรือวิธีการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ดียิ่งขึ้น